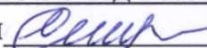
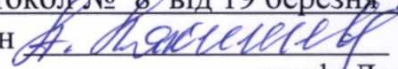


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ

**ПРОГРАМА
ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ
КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ
З ФАХОВИХ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

*для студентів
напряму підготовки 6.010101 Дошкільна освіта,
спеціальності 012 Дошкільна освіта
(освітній ступінь – бакалавр)
денна, заочна форми навчання*

Програму погоджено
кафедрою педагогіки
(протокол № 7 від 27.02.2019 р.)
Завідувач  проф. Смолюк І.О.

Програму затверджено вченою
радою факультету педагогічної освіти
та соціальної роботи
(протокол № 8 від 19 березня 2019 р.)
Декан  проф. Лякішева А.В.

ПРОГРАМА
державного екзамену
комплексного іспиту з фахових методик дошкільної освіти

1. Пояснювальна записка

Перебудова всієї системи освіти, а отже і дошкільної освіти, поставила на порядок денний проблему вдосконалення підготовки кадрів у галузі дошкільної освіти. Реалізація вимог часу – втілення у практику принципів демократизації і гуманізації педагогічного впливу на дітей згідно з новою концепцією дошкільного виховання. Насамперед це стосується змісту підготовки кадрів.

Курси “Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень”, “Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей з природою”, “Методика розвитку рідної мови”, “Методика фізичного виховання”, “Образотворче мистецтво з методикою керівництва зображувальною діяльністю” – профілюючі для спеціальності “Дошкільна освіта”. Вони забезпечують основну теоретичну, методичну і практичну підготовку до виконання кваліфікаційних обов’язків майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти.

Основна **мета даних** курсів – максимально використати творчий потенціал, активність, самостійність і відповідальність кожного студента в оволодінні профілюючими методичними навчальними дисциплінами і професійними вміннями.

Державний екзамен має на меті виявити:

1) засвоєння студентами змісту, організаційних форм та методів навчання й виховання дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти та сім’ї з метою їх різнобічного виховання і формування особистості дитини;

2) рівень формування у студентів вміння планувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвиваючі і виховні аспекти педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти, забезпечувати диференційований підхід до вихованців, враховувати індивідуальні особливості, сприяти розвитку їх задатків та здібностей;

3) рівень оволодіння теоретичним матеріалом з загальної педагогіки, дошкільної педагогіки, психології дитячої та загальної;

4) виховання соціальної активності студентів, необхідності керуватися в практичній діяльності принципами загальнолюдської моралі, сумлінного ставлення до професії, прагнення до творчості.

Програма державного екзамену комплексного з загальної, дошкільної педагогіки, психології дитячої та загальної містить інформацію про розвиток, виховання і навчання дітей дошкільного віку. Вона ґрунтується на класичних і сучасних педагогічних дослідженнях, даних суміжних наук, на сучасних концепціях дошкільної освіти, передовому педагогічному досвіді.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень**» є вивчення студентами психолого-педагогічних особливостей розвитку у дітей елементарних математичних уявлень; озброєння студентів знаннями, вміннями і навичками організації та проведення роботи з навчання математиці в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень**» є дати **знання** досягнень методичної науки, розкрити значення методики формування елементарних математичних уявлень, показати її зв’язки з іншими науками, роль і місце в системі педагогічних наук; сформувати знання теоретичних основ навчання елементарної математики в закладі дошкільної освіти, особливостей математичного розвитку дітей, змісту, методів і прийомів навчання математики в дитячому садку; ознайомити із засобами формування елементарних математичних уявлень у дітей та формами організації навчання математики в дитячому садку; сформувати професійні **вміння** здійснення математичної підготовки дошкільників; розвивати вміння самостійної роботи з навчальними посібниками та методичною літературою; *виховувати* у студентів почуття патріотизму, гуманності, відповідальності, сприяти розвитку мислення, волі, уваги.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- значення і завдання формування елементарних математичних уявлень у дітей в дитячому садку;
- зміст навчання математики в дитячому садку;
- методи і прийоми навчання математики в дитячому садку;
- засоби формування елементарних математичних уявлень у дітей в дитячому садку;
- форми організації навчання математики в дитячому садку;
- психолого-педагогічні дослідження з проблем формування математичних уявлень у дітей;
- основні вимоги до математичної підготовки дітей по вікових групах;
- завдання, зміст і методику формування кількісних уявлень у дітей різних вікових груп дитячого садка;
- завдання, зміст і методику формування у дітей уявлень про величину предметів і вимірювання величин;
- завдання, зміст і методику формування у дітей геометричних уявлень;
- особливості просторових уявлень дітей і методику їх формування;
- методику формування часових уявлень та орієнтування в часі;
- передовий досвід вихователів дошкільних закладів;
- планування роботи з математики в дитячому садку.

вміти:

- оперувати необхідними психологічними, педагогічними та математичними термінами;
- працювати з спеціальною методичною літературою, творчо її використовувати;
- використовувати ТЗН і різного виду наочність;
- складати вправи, завдання з математики для дошкільників;
- використовувати різні методи і прийоми при ознайомленні дітей з математичним матеріалом;
- розробляти і аналізувати конспекти занять з математики;
- підбирати і використовувати дидактичні ігри та ігрові вправи у процесі навчання;
- проводити різного виду бесіди з дітьми у процесі засвоєння ними математичного матеріалу;
- спостерігати і аналізувати заняття з математики;
- організовувати процес навчання математики в дитячому садку;
- складати і аналізувати методичну документацію вихователя дитячого садка;
- планувати програмні завдання занять, календарного плану;
- визначати об'єм і послідовність подачі матеріалу на занятті;
- доцільно вибирати і поєднувати різні методи і прийоми роботи.

Метою викладання навчальної дисципліни **“Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей з природою”** є забезпечення студентів необхідним обсягом теоретичних знань, практичних умінь та навичок; які дозволять майбутнім вихователям ефективно здійснювати ознайомлення дітей з природою на рівні сучасних вимог до навчально-виховного процесу, організовувати природоохоронну діяльність, посилену для дітей дошкільного віку, здійснювати всестороннє виховання дітей засобами рідної природи.

Основними завданнями вивчення дисципліни **“Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей з природою”** є засвоєння основних природознавчих понять, знання суті процесів, що відбуваються у географічній оболонці Землі та особливості їх проявів на території України та рідного краю, мати чітке уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ живої і неживої природи, усвідомлення необхідності раціонального природокористування та природоохоронних заходів. Це є природничонауковою основою для засвоєння педагогічної складової курсу – методики ознайомлення дітей із природою – її мети, змісту, матеріальної бази, методів і організаційних форм.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- Загальні риси будови рослин і тварин різних рівнів еволюції;
- роль рослин і тварин у природі їх позитивний та негативний вплив на життя людини;
- визначення та зміст основних природничонаукових понять;
- місце Землі у Всесвіті та вплив космічних факторів на природу планети;
- внутрішню будову Землі та її вплив на географічну оболонку, життя і господарську діяльність людей;

- геосфери планети, особливості їх виникнення, розвитку та взаємодії між собою;
- основні мінерали, гірські породи, корисні копалини та їх властивості;
- сучасний стан взаємодії людського суспільства та природи, його наслідки;
- глобальні екологічні проблеми сучасності, їх виникнення та перспективи вирішення;
- особливості природи України та свого краю;
- основну фізико-географічну номенклатуру України.
- теоретичні положення методики ознайомлення дітей із природою, їх специфіку стосовно різних вікових груп дошкільників.

вміти :

- проводити спостереження за об'єктами і явищами живої і неживої природи та фіксувати одержані результати;
- працювати з приладами (телурієм, глобусом, метеорологічними приладами, мікроскопами);
- застосовувати теоретичні знання для пояснення явищ, які в спостерігають у природі;
- володіти природничонауковою термінологією;
- розрізняти основні гірські породи, мінерали та корисні копалини, описувати їх властивості;
- користуватися визначниками, таблицями для визначення видів рослин і тварин;
- складати морфологічний опис рослин і тварин; аналізувати їх пристосувальні особливості;
- розпізнавати рослин і тварин, які вивчалися (у природі, колекціях тощо);
- виконувати елементарні досліді;
- поводитись у природі.
- володіти різними методами роботи по ознайомленню дугей з природою;
- формувати та використовувати матеріальну базу ознайомлення дітей з природою;
- планувати, організовувати діяльність дітей у природі та фіксувати її результати.

Предмет «**Методика фізичного виховання**» передбачає розв'язання оздоровчих, освітніх та виховних задач студентами педагогічних фахів, а саме: зміцнювати здоров'я дітей, здійснювати їх всебічний фізичний розвиток, загартовувати, удосконалювати функції організму, підвищувати фізичну та розумову працездатність. особлива увага приділяється розкриттю форм фізичного виховання, характеристики методів роботи з фізичного виховання дошкільнят, за своєю науковою спрямованістю теорія і методика фізичного виховання відноситься до системи педагогічних наук, вона обґрунтовує свої положення соціальними, психологічними та біологічними закономірностями.

Основною **метою курсу** є формування у студентів позитивного ставлення до оволодіння необхідними знаннями теоретичних основ фізичного виховання, формування професійних умінь та навичок.

Завданням курсу є охоплення всіх видів навчальної роботи, осмислення предмету „**Методика фізичного виховання**” в системі освіти і навчання, оволодіння професійними знаннями, необхідними вміннями й навичками всіх видів навчальної роботи з теоретичної та практичної підготовки студентів факультету педагогічної освіти та соціальної роботи. В процесі засвоєння даної дисципліни студенти повинні повинні **знати** :

- принципи і методи навчання та їх структура;
- засоби фізичного виховання;
- форми організації фізичного виховання дітей дошкільного віку;
- структуру занять із фізичного виховання;
- як висвітлюється фізичне виховання у розділах програми „Дитина”, „Малюнок”, „Я у Світі”.

Повинні **вміти**: складати комплекси фізичних вправ, вірно і грамотно добирати засоби і методи фізичного виховання під час навчання рухових дій і розвитку фізичних якостей.

Метою курсу «**Образотворче мистецтво з методикою керівництва зображувальною діяльністю**» є: ознайомлення студентів з основами образотворчого мистецтва та опанування теорією і практикою формування готовності дітей до зображувальної діяльності та сприймання творів образотворчого мистецтва.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- теоретичні основи образотворчого мистецтва, історичний розвиток його видів, жанрів та форм;
- історію виникнення та розвитку методів навчання малюванню;
- основні дидактичні принципи та методи навчання образотворчому мистецтву дітей.

вміти:

- методично грамотно організувати навчально-виховний процес на заняттях з малювання;
- володіти методами та прийомами навчання малюнку та живопису;
- аналізувати та характеризувати твори образотворчого мистецтва;
- володіти методами художнього виховання дітей засобами образотворчого мистецтва.

2. Перелік питань до державного екзамену комплексного з фахових методик дошкільного виховання

2.1. Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень

1. Методика формування часових уявлень та орієнтування в часі (середня група).
2. Зміст і методика навчання дітей лічби в середній групі.
3. Методика навчання порівнянню множин у середній групі.
4. Особливості навчання лічби дітей дошкільного віку.
5. Методика ознайомлення дітей з множинами в різних вікових групах.
6. Роль різних аналізаторів у формуванні уявлень про множину і розвитку навичок лічби.
7. Особливості сприймання і відтворення множин дітьми раннього віку.
8. Планування роботи з логіко – математичного розвитку у дитячому садку.
9. Форми роботи дитячого садка з сім'єю з питань математичного розвитку дітей.
10. Методика формування часових уявлень та орієнтування в часі .
11. Ознайомлення з кількісним складом чисел у старшій групі.
12. Поняття про простір і просторове орієнтування. Особливості сприйняття простору дітьми раннього і дошкільного віку.
13. Методика ознайомлення дітей з вимірюванням довжин і об'ємів умовними мірками.
14. Методика ознайомлення дітей з величинами .
15. Поняття величини предметів. Особливості сприйняття величини дітьми дошкільного віку.
16. Навчання дошкільників лічби і знайомство з цифрами .
17. Місце і значення наочного матеріалу у навчанні дошкільників математиці.
18. Методи і прийоми навчання математики в ЗДО.
19. Організаційно-методичні основи наступності ЗДО і школи у навчанні дітей математики.
20. Загально-дидактичні принципи навчання дошкільників основ математики.

2.2. Теорія і методика розвитку рідної мови в дошкільних навчальних закладах

1. Методика проведення бесіди з дітьми дошкільного віку.
2. Методика навчання дітей переказу літературних творів.
3. Дидактичні ігри та вправи з розвитку мовлення.
4. Структура та методика проведення занять з розвитку мовлення.
5. Засоби розвитку мовлення дошкільників.
6. Методика навчання дітей правильної звуковимови.
7. Методика словникової роботи з дітьми дошкільного віку.
8. Методика формування граматичної правильності мовлення дошкільників.
9. Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку.
10. Методи і прийоми навчання дітей рідної мови.
11. Методика навчання дітей творчої розповіді.
12. Методика навчання дітей розповідям з власного досвіду.
13. Методика роботи з дидактичною картиною.
14. Види дитячих розповідей і прийоми навчання розповіді.
15. Інноваційні методики навчання читання дошкільників.
16. Планування роботи з розвитку мовлення в різних вікових групах.
17. Підготовка руки дитини до письма.
18. Формування мовленнєвої готовності дітей до школи.
19. Специфіка занять з рідної мови в різновікових групах.
20. Методика навчання дітей діалогічного мовлення

2.3. Основи природознавства з методикою

1. Предмет і завдання методики ознайомлення дітей з природою в дитячому садку. Становлення методики ознайомлення дітей з природою ЗДО.
2. Завдання ознайомлення дітей з природою в ЗДО. Зміст ознайомлення дітей з природою в ЗДО.
3. Методи ознайомлення дошкільників з природою.
4. Засоби фіксації знань про природу. Планування і облік роботи з ознайомлення дітей з природою.
5. Ознайомлення з природою дітей молодшої групи.
6. Ознайомлення з природою дітей середньої групи.
7. Ознайомлення з природою дітей старшої групи.
8. Наступність в ознайомленні з природою дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.
9. Рослини куточка природи. Основні групи кімнатних рослин: декоративно-листяні, красивооквітучі, ампельні та виткі, цибулинні. Догляд за рослинами та участь дітей у ньому.
10. Куточок природи і ділянка дитячого садка як основна матеріальна база ознайомлення дітей з природою. Розміщення та обладнання куточка природи.
11. Дрібні ссавці в куточку природи, їх характеристика та особливості утримання і догляду.
12. Птахи в куточку природи. Особливості утримання птахів у неволі. Екзотичні співочі та декоративні птахи. Догляд за птахами та участь дітей у ньому.
13. Форми організації роботи по ознайомленню дітей з природою. Заняття.
14. Екскурсії. Цільові прогулянки. Методика їх проведення.
15. Методика ознайомлення дітей з святами зимового календарного циклу.
16. Спостереження - основний метод ознайомлення дітей з природою. Види спостережень, методика їх проведення.
17. Методи ознайомлення дітей з природою їх класифікація. Наочні методи.
18. Значення ділянки дитячого садка у здійсненні завдань ознайомлення дітей з природою. Планування ділянки та її озеленення. Дерева і кущі, влаштування газонів і квітників на ділянці та догляд за ними.
19. Тварини — тимчасові мешканці куточка природи. Тварини місцевих водойм у акваріумі. Місцеві птахи в куточку природи.
20. Використання ігор у ознайомленні дошкільників з природою.

2.4. Методика фізичного виховання

1. Заняття з фізичного виховання – основна форма роботи з дітьми дошкільного віку. Методика їх проведення .
2. Значення фізичних вправ для формування правильної постави, умінь і навичок, розвитку рухових якостей.
3. Закономірності розвитку швидкості, спритності, сили, гнучкості у дітей дошкільного віку.
4. Значення природних факторів як засобу фізичного виховання.
5. Вплив рухової активності на фізичний розвиток дітей, на зміцнення здоров'я та підвищення загальної працездатності.
6. Зміст та характеристика основних знань із фізичної культури і гігієни дітей дошкільного віку. Роль навчальних нормативів у системі фізичного виховання дошкільнят.
7. Зміст та методика проведення фізкультурхвилинок і фізкультпауз.
8. Зміст і методика навчання рухам дітей дошкільного віку.
9. Рухливі ігри. Види рухливих ігор. Методика їх проведення.
10. Планування й організація роботи з фізичного виховання в ЗДО.
11. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня ЗДО.
12. Зміст і методика навчання рухам дітей дошкільного віку.
13. Мета та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку.
14. Фактори, що впливають на стан здоров'я дитини, засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.

15. *Форми, засоби, методи і прийоми фізичного виховання дітей дошкільного віку.*

2.5. Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю

1. Мета та завдання зображувальної діяльності в закладі дошкільної освіти.
2. Види занять з зображувальної діяльності у закладі дошкільної освіти.
3. Зміст і методика проведення занять з малювання у закладі дошкільної освіти.
4. Зміст і методика проведення занять з ліплення у закладі дошкільної освіти.
5. Зміст і методика проведення занять з аплікації у закладі дошкільної освіти.
6. Форми організації зображувальної діяльності дошкільників.
7. Нетрадиційні техніки малювання у роботі з дошкільниками.
8. Методика навчання та технічні прийоми ліплення.
9. Методика проведення занять з аплікації в різних вікових групах.
10. Самостійна художня діяльність дітей.
11. Декоративне малювання, його специфіка і завдання у різних вікових групах.
12. Методика навчання малюванню дітей молодшої групи.
13. Методика навчання малюванню дітей середньої групи.
14. Методика навчання малюванню дітей старшої групи.
15. Робота з батьками з організації зображувальної діяльності дошкільників.

Питання до ДЕК (спеціалізація «Іноземна мова»)

1. Methodology of foreign language teaching as a science.
2. Methodology of foreign language teaching and its relations to other.
3. Intensive methods of teaching English.
4. The Palmer method of teaching English.
5. The Wests method of teaching English.
6. A brief review on foreign language teaching methods.
7. The direct method of teaching English.
8. The Grammar-translation method of teaching English.
9. The role of methods of associated symbols in teaching English to preschool children.
10. The content of foreign language teaching.
11. The content of teaching English in the kindergartens.
12. Principles of foreign language teaching.
13. The foreign language syllabus of teaching English in the kindergartens.
14. Aims of teaching English.
15. Aims of teaching English in the kindergartens.
16. Peculiarities of teaching English to pre-school children and children in primary schools.
17. Teaching pronunciation in the primary school.
18. Teaching vocabulary in the kindergartens.
18. Teaching grammar.
19. Teaching hearing and speaking .
20. The role of phonetic drills in teaching English in the kindergartens.
21. Teaching ABC in the kindergartens.
22. Introducing new vocabulary for preschool children in the kindergartens.
23. English lessons in the kindergartens and their analysis.
24. Playing as one of the main forms of children's activity at the English lesson in the kindergartens. Types of games.
25. The role of songs and poems in teaching English for preschool children.
26. The method of associative symbols.
27. The teacher's role in teaching English to preschool children.
28. Songs and poems at the English lesson in the kindergartens.
29. Different technologies of teaching English for preschool children by the method of associative symbols.

Питання до ДЕК (спеціалізація «Корекційна освіта»)

1. Дефектологія як галузь педагогічної науки. Предмет та завдання дефектології.
2. Основні категорії дітей з особливими освітніми потребами.
3. Причини виникнення порушень психофізичного розвитку у дітей.
4. Складність структури та особливості процесу аномального розвитку.
5. Поняття «затримки психічного розвитку» та її класифікація.
6. Психолого-педагогічна характеристика дітей із порушенням інтелектуального розвитку.
7. Психолого-педагогічна характеристика дітей із порушеннями зору та слуху.
8. Психолого-педагогічна характеристика дітей із порушенням мовленнєвого розвитку.
9. Клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення.
10. Психолого-педагогічна класифікація порушень мовлення.
11. Перші згадки про розлади мовлення в писемних пам'ятках Стародавнього Єгипту, Індії, Китаю.
12. Питання збереження здоров'я та виховання людини в працях філософів, медиків та ритористів Стародавньої Греції та Рим.
13. Питання збереження здоров'я та виховання людини в працях філософів, медиків та ритористів Стародавнього Риму.
14. Сучасні етапи розвитку системи логопедичної допомоги дітям дошкільного віку в Україні.
15. Поняття загального недорозвитку мовлення, його прояви і ознаки у дітей дошкільного віку на різних рівнях.
16. Принципи формування та розвитку звуковимови у дітей з вадами мовлення.
17. Завдання та зміст словникової роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення.
18. Завдання, напрями та зміст роботи з формуванню граматичної сторони мовлення у дітей із загальним недорозвитком мовлення.
19. Завдання, напрями та зміст роботи із навчання зв'язного мовлення дітей із загальним недорозвитком мовлення.
20. Методика проведення логоритмічних занять з дітьми. Структура логоритмічних занять.
21. Логоритміка в системі корекційної роботи з подолання заїкуватості
22. Логоритміка в системі корекційної роботи з подолання ФФНМ.
23. Логоритміка в корекційній роботі з подолання ДЦП.
24. Організація логопедичної допомоги з дітьми в умовах сучасного ЗДО.
25. Принципи та прийоми обстеження мовлення у дітей дошкільного віку.
26. Принципи відбору у заклади дошкільної освіти компенсуючого типу дітей з вадами мовлення.
27. Характеристика дизонтогенезу дітей із мовленнєвими розладами.
28. Особливості діагностики мовленнєвого розвитку дітей раннього дошкільного віку.
29. Особливості діагностики мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку.
30. Диференціація розладів мовленнєвого розвитку у дітей дошкільного віку.

3. Критерії оцінювання відповіді на державному екзамені студентів на державному екзамені

<i>Бали</i>	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
1	Студент може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку.
3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
4	Студент знає приблизно половину навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту навчального посібника або змісту лекції викладача, повторити за зразком певну операцію, дію.
5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати закономірність, принцип тощо.
6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального курсу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком.
7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.
8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
10	Учень володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.
12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї. Розвиває свої обдаровання і нахили.

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ШКАЛОЮ ECTS:

1 питання	2 питання	3 питання	4 питання
25 балів	25 балів	25 балів	25 балів

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З ІСПИТУ В ЦІЛОМУ

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
A	90-100	відмінно	зараховано
BC	75-89	добре	
DE	60-74	задовільно	
FX	35-59	незадовільно	не зараховано
		(з можливістю повторного складання)	
F	0-34	незадовільно	не зараховано
		(з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

Значення оцінок в системі ECTS:

A – відмінне виконання;

B – вище середнього рівня;

C – загалом хороша робота;

D – непогано;

E – виконання відповідає мінімальним критеріям;

FX – необхідне повторне перескладання;

F – необхідне повторне вивчення курсу.

4. Список літературних джерел Дошкільна педагогіка

1. Авраменкова В.В. Социальная психология детства: развитие отношений ребенка в детской субкультуре. М., Воронеж, 2000. 416 с.
2. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі"/ наук. ред. та упоряд. О.Л. Кононко. – К.: Світич, 2008.-430 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А. М. Богуш— К.: Видавництво, 2012. - 26 с.
4. Гаубас С. М. Особливості статевого виховання дітей різного віку в сучасних умовах // Все для вчителя. - 2006. - № 1 - 2. - С. 22-25.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.-450 с.
6. Городнова Н. Гендерний розвиток особистості. - К. Шкільний світ, 2008. - 128 с.
7. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: Монографія/ А.М. Богуш, Л.О. Варяниця, Н.В. Гавриш та ін.; Заг. ред.. Н.В. Гавриш. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 368 с.
8. Дитина: Програма виховання і навчання дітей дошкільного віку / Ред. Н. Лебідь, Г. Пилипчак. - К.: Богдана, 2010. - 327 с.
9. Закон України "Про дошкільну освіту". – К. : Ред. ж-лу "Дошкільне виховання", 2001. – 56 с.
10. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: [наук. метод. посіб.] / наук. ред. О. Л. Кононко. – К. : Ред. ж-лу "Дошкільне виховання", 2003. – 243 с.
11. Конституція України. - К.: Українська правнича фундація, 1996. -55 с.
12. Короткова Н.А. Сюжетно-рольова гра старших дошкільників /Н.А. Короткова //Дитина в дитячому саду. - 2006. - № 2. - С. 84 - 87
13. Короткова Н. А. Образовательный процесс в группах детей дошкольного возраста. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 2007. – 208 с.
14. Макаренко А. С. Книга для батьків. - К.: Радянська школа, 1980. - С. 183.
15. Малятко: Програма виховання і навчання дітей дошкільного віку / Ред. З. П. Плохій. - К., 1999. - 150 с.
16. Меджерицкая Д.В. Воспитателю о детской игре: [пособие для воспитателя детского сада] / Д.В. Меджерицкая. – М., 1982. – 221 с.
17. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: „Академвидав", 2004. - 456 с.
18. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» // Палітра педагога. – 2010.– №4.– С.4-26.
19. Аванесова В.Н. Обучение самых маленьких в детском саду. – М.: Просвещение, 1986.
20. Аксарина Н. Адаптація дітей при поступленні в дошкільне учреждение / Н. Аксарина. – М. : Просвещение, 1989. – 284 с.
21. Аркин Е.А. Ребёнок в дошкольные годы. – М.: Просвещение, 1968.
22. Артемова Л. Вчися, граючись / Л. Артемова. – К. : ТОМІРІС, 1995. – 112 с.
23. Артемова Л.В. Театрализованные игры дошкольников. – М.: Просвещение, 1991.
24. Артемова Л.В. Формування суспільної направленості дитини в грі. - К., 1988.
25. Артемова Л.В. Моральне виховання дошкільників. – К.: Рад. шк., 1974.
26. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство у закладі дошкільної освіти. - К.: Вища шк., 1994.
27. Бондаренко А.К. Дидактические игры в детском саду.- М., 1991.
28. Буре Р.С., Година Г.Н. Учите детей трудиться. - М.: Просвещение, 1983.
29. Буре Р.С., Островская Л.Ф. Воспитатель и дети. - М.: Просвещение, 1985.
30. Бурова А. Організація ігрової діяльності в ДНЗ / А. Бурова // Дошкільне виховання. – 2007. – № 10. – С. 8 – 9.
31. Васильева М.А. Руководство играми детей в дошкольном учреждении. - М, 1986.
32. Васильева А.И. Совершенствование обучения в детском саду,- Минск, 1980.
33. Венгер Л.А., Пилюгина Е.Г. Воспитание сенсорной культуры ребенка.-М.,1988.
34. Вильчковский Е. Психолого-педагогические основы системы физического воспитания дошкольников / Е. Вільчковський. – К. : Світич, - К. : Рад. школа, 1991. – 250 с.

35. Вильчковский Е. Методика физического воспитания детей в детском саду / Е. Вильчковский. – К. : Рад. школа, 1979. – 224 с.
36. Вильчковский Е. Развитие двигательной функции у детей / Е. Вильчковский. – К. : Світич, 1983. – 366 с.
37. Вильчковский Е. Физическое воспитание дошкольников в семье / Е. Вильчковский. – К. : Рад. школа, 1987. – 126 с.
38. Вікова психологія / за ред. Г.С.Костюка.- К., 1977
39. Вільчковський Е. Рухливі ігри в дитячому садку / Е. Вільчковський. – К. : Світич, 1989. – 254 с.
40. Вільчковський Е. Заняття з фізичної культури в дитячому садку / Е. Вільчковський. – К. : Світич, 1985. – 522 с.
41. Вільчковський Е. Критерії оцінювання стану здоров'я, фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей дошкільного віку / Е. Вільчковський. – К. : Світич, 1998. – 560 с.
42. Вільчковський Е. Фізичне виховання дітей у закладі дошкільної освіти / Е.Вільчковський. – К. : Світич, 2001. – 415 с.
43. Вільчковський Е. Ранкова гімнастика дошкільників під музику / Е. Вільчковський. – К. : Світич, 1989. – 225 с.
44. Вільчковський Е. Системи фізичного виховання молодших школярів / Е. Вільчковський. – К. : Світич, 1992. – 522 с.
45. Вільчковський Е. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : [навч. посіб.] / Е. Вільчковський. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 428 с.
46. Воспитание детей в игре / сост. А.К. Бондаренко, А.И. Матусик.- М., 1983.
47. Воспитание детей дошкольного возраста / Под ред. Л.Н. Проколименко. - К.: Рад. шк., 1990.
48. Воспитание дошкольника в игре /Под ред. В.Г. Нечаевой. - М.: Просвещение, 1990.
49. Воспитание и обучение в детском саду / Под ред. А.В. Запорожца, Т.А. Макаровой. - М.: Педагогика, 1976.
50. Воспитание и обучение детей пятого года жизни / Под ред. В.В. Холмовской. - М.: Просвещение, 1986.
51. Воспитание и обучение детей раннего возраста /Под ред. Н.Л. Павловой. - М.: Просвещение, 1986.
52. Воспитание нравственных чувств у старших дошкольников / Под ред. А.М. Виноградовой. - М., 1980.
53. Воспитание нравственных чувств у старших дошкольников. - М.: Просвещение, 1989.
54. Воспитателю о работа с семьей. - М.: Просвещение, 1989.
55. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. – К.: Вища школа, 2005. – 237с.
56. Генезис сенсорных способностей / под ред. Л.А.Венгера.- М., 1976.
57. Губко О.Т. Історія педагогіки України: витоки, пошуки і проблеми. - К.: Рад.шк., 1992.
58. Детский сад и семья /Под ред. М.А. Марковой. - М.: Просвещение, 1979.
59. Диагностика умственного развития дошкольника /Под ред. Л.А. Венгер, В.В. Холмовской. - М.; Педагогика, 1978.
60. Дидактические игры и занятия с детьми раннего возраста. - М.: Просвещение, 1985.
61. Дидактические игры и упражнения по сенсорному воспитанию дошкольников. -М., 1978.
62. Дитина: програма. Орієнтовний зміст виховання і навчання дітей 3-7 років у дитячих закладах. - К., 1992.
63. Довженюк Г.В. Український дитячий фольклор. - К., 1981.
64. Дошкільна педагогіка /за ред. Сохіна, Ядешко.-К.,1986.
65. Дошкільна педагогічна психологія / за ред. Д.Ф.Ніколенка - К., 1987.
66. Дошкольная педагогика / под ред. Логиновой Г.О. - М., 1986.
67. Дошкольная педагогика /Под ред. В.И. Логиновой, П.Г. Саморуковой. - М., 1978.
68. Жуковская Р.И. Игра и её педагогическое значение.- М., 1975.
69. Збірник законодавчих і нормативних актів про дошкільну освіту / упоряд. : Бакуленко В. – 5-те вид., оновл. – Запоріжжя : ТОВ “Ліпс” ЛТД, 2007. – 356 с.
70. Зворыгина Е.В. Первые сюжетные игры малышей.- М., 1988.

71. Игра дошкольника /Под ред. С.Л. Новоселовой. - М.: Педагогика, 1989.
72. Игрушки и пособия для детского сада. - М.; Просвещение, 1982.
73. Изгаршева В.М. Игрушки и пособия для детского сада. - М., 1987.
74. Казакова Т.Г. Развивайте у дошкольников творчество.- М., 1985.
75. Калиниченко Н.П. Софія Русова. - К.: Рад.шк., 1991.
76. Ковальчук Я.И. Индивидуальный подход в воспитании ребенка. - М.: Просвещение, 1985.
77. Кондратенко Т.Д., Котирло В.К. Обучение старших дошкольников.- К., 1986.
78. Кондратова В.В. Розумове виховання дошкільників.- К., 1979.
79. Кононенко Е.Л. Трудовое воспитание детей в семье. - К.: Рад. шк., 1987.
80. Корчак Я. Избранные педагогические произведения. - М.: Педагогика, 1979
81. Котирло В.К., Ладывир С.А. Детский сад и семья. - К., 1984.
82. Крупська Н.К. Про дошкільне виховання. - К.; Рад. шк., 1989.
83. Куцапова Л.В. Конструирование в детском саду. - М., 1990.
84. Лаврентьева Г.П. Культура общения дошкольников. - К.: Рад. шк., 1988.
85. Левин-Щирин Ф.С., Менджерицкая Д.В. Воспитание и обучение детей 3-7 лет: Учеб. пособ. - М.: Педагогика, 1975.
86. Лейтес П.С. Способности и одаренность в детские годы. - М.: Знание, 1984.
87. Леонтьев А.И. Психологические основы дошкольной игры. Избр. психол. произведения. В 2-х т.- М., 1983.
88. Лешли Д. Работать с маленькими детьми /Пер. с англ. - М.: Просвещение, 1990.
89. Лисенко Н.В. Від почуттів до дії. Формування екологічної свідомості // Дошкільне виховання.- 1996.-№7
90. Лисенко Н.В. Екологічна культура вихователя дошкільного закладу.- К., 1993.
91. Лисенко Н.В. Екологічне виховання дошкільників.- К., 1993.
92. Лисенко Н.В. Екологія виховання молодших школярів.- К., 1993.
93. Лисенко Н.В. Практична екологія // Дошкільне виховання .- 1997.- № 2. 29.
94. Лисенко Н.В. Формування першооснов екологічної культури дошкільнят // Педагогіка і психологія. - 1995
95. Лиштван З.В. Игры и занятия со строительным материалом в детском саду. - М.: Просвещение, 1967.
96. Лозова В.І., Москаленко П.Г., Троцько Г.В. Педагогіка.- К., 1993.
97. Люблінська Г.О. Дитяча психологія.- К., 1973
98. Макаренко А.С. Книга для батьків. - К.: Рад. шк., 1984.
99. Малятко: Програма виховання для дітей дошкільного віку.- К., 1991. - Розділ "Гра".
100. Масару Ибуки. После трех уже поздно. - М.: Просвещение, 1992.
101. Менджерицкая Д.В. Воспитателю о детской игре.- М., 1982.
102. Метод научной педагогики Марии Монтессори.- К., 1992.
103. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дітей дошкільного віку “Я у Світі” / О. Кононко, З. Плохій, А. Гончаренко. – К. : Світич, 2009. – 208 с.
104. Мир Детства. Дошкольник. - М.: Педагогика, 1979.
105. Миронов А.И. Критические периоды детства. - М.; Знание, 1979.
106. Народознавство в закладі дошкільної освіти: Метод. рекомендації для вихователів дошкільних закладів /Упор. О.Н. Макаренко. – Тернопіль, 1993.
107. Наумов Л.А. За годом год. - М.: Знание, 1978.
108. Нормативні документи для завідуючих ДНЗ / упоряд. : Чала Т. – Х. : Вид. група “Основа”, 2008. – 528 с. – (Серія “ДНЗ Керівнику”)
109. Нравственное воспитание в детском саду /Под ред. В.Г. Нечаевой, Т.А. Марковой. - М.: Просвещение, 1989.
110. Одаренные дети / Пер. с англ. - М.: Прогресс, 1991.
111. Основи дошкільної педагогіки / за ред. Т.І. Поніманської- К., 1998.
112. Основи эстетического воспитания / под ред. Н.О.Кушаева.- М., 1986.
113. Основи дошкольной педагогики /под ред. О.В.Запорожца, Т.А.Марковой - М., 1980.
114. Основи педагогического мастерства /Под ред. И.А. Зязюна. - К.: Рад.шк., 1987.
115. Осокина Т.И., Тимофеева К.Л., Фурмина Л.С. Игры и развлечения на воздухе. - М.: Просвещение, 1983.

116. Павленчик В. Формування дружніх взаємин у спільній праці // Дошкільне виховання. - 1982. - № 3.
117. Педагогічний пошук. - К.: Рад. шк., 1988.
118. Печора К.Л., Пантюхина Г.В., Голубева Л.Г. Дети раннего возраста в дошкольных учреждениях. - М., 1986.
119. Пилюгина Е.Г. Заняття по сенсорному вихованню.- М., 1983.
120. Підготовка до школи група в дитячому садку - К.: Рад. шк., 1989.
121. Праздники и развлечения в детском саду. - М.: Просвещение, 1982.
122. Приходько Ю.О. Формування позитивних взаємин у дитячому колективі. -К.: Рад. шк., 1987.
123. Про впровадження Програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Наказ МОН України від 23.11.2010 №1111 // Палітра педагога. – 2010.– №6.– С.3.
124. Про освіту: Закон України. – Освіта, 1991. 25 червня.
125. Програма формування основ гуманістичної спрямованості особистості в дошкільному віці / Укл. П.А.Держович. - К., 1992.
126. Проколиенко Л.П., Котырло В.К. Воспитание гуманных чувств у детей. - К.: Рад. шк., 1987.
127. Проскура О. С.Ф. Русова, її концепція українського дитячого садка // Дошкільне виховання. - 1991. - № 10.
128. Психология и педагогика игры дошкольника / под ред. А.В. Запорожца.-М.,1966.
129. Руководство играми детей в дошкольных учреждениях /под ред. М.А.Васильевой-М., 1986.
130. Русова С.Ф. Дошкільне виховання. - Катеринослав, 1918.
131. Сенсорное воспитание в детском саду / Под ред. П.Н. Поддъякова, В.Н. Аванесовой. - М.: Просвещение, 1981.
132. Система эстетического воспитания в детском саду / Под ред. Н.А. Ветлугиной. - М.: Просвещение, 1962.
133. Смирнова Е.И. Современный дошкольник: особенности игровой деятельности / Е.И. Смирнова //Дошкольное воспитание. – 2002. - № 4. – С. 70-74
134. Сорокіна А.І. Дидактические игры в детском саду.- М., 1982.
135. Старша група в дитячому садку. - К.: Рад. шк., 1985.
136. Створення умов природного розвитку дітей у системі дошкільного виховання / Укл. Л.А. Блудова, 1992.
137. Стельмахович М.Г. Народна педагогіка.- К., 1985.
138. Стельмахович М.Г. Народне дитинознавство. - К., 1991.
139. Сухомлинський В. Як виховувати справжню людину / В. Сухомлинський. – К., 1976. – 194 с.
140. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. - К.: Рад. шк., 1971.
141. Сянавко Є.І. Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку. - К., 1974.
142. Театрализованные игры дошкольников .- М., 1990.
143. Титаренко Т.М. Нравственное воспитание дошкольника в семье. К.: Рад. шк., 1987.
144. Трудовое воспитание детей дошкольного возраста /Под ред. М.А. Впсильевой. - М.: Просвещение, 1984.
145. Умственное воспитание детей дошкольного возраста / Под ред. Н.П. Поддъяковой, Ф.А. Сохина. - М.: Просвещение, 1988.
146. Усова А.П. Обучение в детском саду. - М.: Просвещение, 1981.
147. Ушинський К. Вибрані педагогічні твори / К. Ушинський. – К. : Радян. школа, 1983. – Т. 1.– 488 с.
148. Ушинський К.Д. Про народність у громадському вихованні // Вибрані педагогічні твори: У 2 т. - К.: Рад. шк., 1983. - Т. I. - С. 43-103.
149. Фіголь Д.І. Українська народна дитяча іграшка.- К., 1956.
150. Флєрина Е.А. Игра и игрушка. - М.: Просвещение, 1969.
151. Формирование взаимоотношений детей в детском саду и семье /Под ред. В.К. Котырло. - М.: Просвещение, 1987.

152. Формирование коллективистских взаимоотношений детей старшего дошкольного возраста. - М.; Просвещение, 1968.
153. Художественное творчество в детском саду /Под ред. П.А. Ветлугиной. - М.: Просвещение, 1974.
154. Художня творчість і дитина / за ред. Н.О. Ветлугіної. - М., 1972.
155. Шелестова Л. Формуємо світогляд / Людмила Шелестова // Дошкільне виховання. - 2010. - № 11. - С. 6 - 9.
156. Эльконин Д.Б. Психология игры /Д.Б. Эльконин. - М., 1999. – 211 с.
157. Эльконин Д.Б. Ролевая игра - ведущий тип деятельности детей дошкольного возраста. Детская психология: [уч. пособ. для студ. высш. учеб. заведений] / Д.Б. Эльконин. - М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 229 с.
158. Эриксон Э.Г. Детство и общество. / Пер. с англ. и научн. ред. А.А. Алексеева - СПб.: Ленато, АСТ, Фонд «Университетская книга», 1996. - 592 с.
159. Эстетическое воспитание в детском саду /Под ред. Н.А. Ветлугиной. - М.: Просвещение, 1985.
160. Янківська О.П. Дидактичні ігри в дитячому садку.- К., 1985.
161. Яшник С.В. Гендерний підхід у вихованні: Методичні рекомендації / С.В. Яшник. – К.: НАУ, 2008. – 32 с.

Законои України.

1. [„Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу”](#), № 2442-VI від 06.07.2010.
2. [„Про дошкільну освіту”](#), № 2628-III від 11.07.2001.
3. [„Про інноваційну діяльність”](#), № 40-IV від 04.07.2002.
4. [„Про оздоровлення та відпочинок дітей”](#), № 375-VI від 04.09.2008.
5. „Про освіту”, № 1060-XII від 23.05.1991.

Укази Президента України.

1. [„Про проведення у 2013 році в Україні Року дитячої творчості”](#). Указ Президента України № 756/2012 від 28 грудня 2012 року.

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України.

1. [„Питання штатного розпису дошкільних навчальних закладів”](#), № 1122 від 05.10.2009.
2. [„Про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах”](#), № 1301 від 20.08.2003.
3. [„Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року”](#), № 629 від 13.04.2011.
4. [„Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад”](#), № 305 від 12.03.2003.
5. [„Про затвердження Положення про навчально-виховний комплекс „дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад”, „загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад”](#), № 306 від 12.03.2003.
6. [„Про затвердження положення про центр розвитку дитини”](#) № 124 від 05.10.2009.
7. [„Про затвердження порядку медичного обслуговування дітей у дошкільних навчальних закладах”](#), № 826 від 14.06.2002.
8. [„Про затвердження Типового положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку”](#), № 422 від 28.04.2009.

Накази, рішення колегії та листи Міністерства освіти і науки України.

1. [„Планування роботи в дошкільних навчальних закладах”](#), лист № 1/9-455 від 03.07.2009.

2. [„Порядок державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів”](#), наказ № 658 від 24.07.2001.
3. „Про використання приміщень дошкільних навчальних закладів”, лист № 1/9-335 від 23.05.2008.
4. „Про внесення змін до Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів”, наказ № 658 від 16.08.2004.
5. „Про доплату за перевищення планової наповнюваності груп”, лист № 1/9-764 від 26.11.2008.
6. [„Про дошкільну освіту”](#), лист № 1/9-666 від 27.09.2010.
7. [„Про забезпечення взаємодії в освітній роботі з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку”](#), лист № 1/9-634 від 19.08.2011.
8. [„Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти \(нова редакція\)”](#), наказ № 615 від 22.05.2012.
9. [„Про затвердження Інструкції з організації охорони життя і здоров’я дітей у дошкільних навчальних закладах”](#), наказ № 985 від 28.10.2008.
10. „Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах”, спільний наказ Міністерства охорони здоров’я України № 298/227 від 17.04.2006.
11. „ [«Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс професійної майстерності педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів “Вихователь року”»](#)», наказ № 582 від 15.05.2012.
12. [„Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності”](#), наказ № 522 від 07.11.2000.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.tnpu.edu.ua – сайт Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.
3. www.nbuv.gov.ua – сайт Національної бібліотеки ім. В. Вернадського.
4. www.vdu.edu.ua – сайт Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.